

Söndagen upptog först en liturgisk festgudstjänst i S:t Marien på f. m. och på e. m. hölls en musikalisk vesper i Jakobikirche med musik uteslutande av moderna kompositörer: Orgelstycken av E. Barthe, G. Ramin, H. Distler, K. Hasse och W. Kraft, spelade på den "historiska" orgeln, samt körsatser av K. Thomas och H. Distler (6-stäm. koralmässa a capella, op. 3). Omedelbart efter vespern samlades deltagarna i Katharinenkirches högkor, där medeltida musik utfördes (Verk av J. de Limburgia, G. de Machahult, Perotinus samt J. d'Okeghem.)

Månd. 5/10 hölls föredrag av dr. Schirm om "Klangsyntes" och av orgelvetenskapsmannen H. H. Jahnn (Altona) över ämnet: "Bort från den historiska orgeln! Nya vägar i dess grannskap." För intresserade gavs det under söndagen och måndagen tillfälle att bese två efter Jahnn's principer byggda orglar, nämligen en i Hamburg-Langenhorn (rent mekaniskt system) och en i Kiel (elektrisk traktur och slejf-låda. System: Jahnn.) — På måndagskvällen gav Günther Ramin, den vittberömda organisten i Thomaskyrkan i Leipzig, en konsert på Jakobikyrkans "historiska" orgel med uteslutande klassiska kompositioner: av Sweelinck, Frescobaldi, Scheidt, Tunder, Pachelbel, G. Böhm och slutligen Bach, vars sjätte triosonat i G-dur bildade programets höjdpunkt. Vad Ramin i denna konsert presterade var helt enkelt mästerligt. Teknik, registrering, uppfattning — allt var klassiskt och öoverträffligt. Orgelveckans tredje och kanske största upplevelse!

Sista dagen (den 6/10) förekom bl. a. en fullständigt onödig, betydligt mera löje- än intresseväckande demonstration pr radio av mekanisk musik (Speldosor m. m.!) Avslutningskonserten hölls på kvällen i Marienkirche och inleddes med Carl Nielsens stora orgelkomposition "Commotio",³⁾ spelad av domkantor E. Bangert, Roskilde, på stora orgeln. En Frescobaldi-toccatå utfördes sedan av W. Kraft på Totentanzorgeln och därpå kom Buxtehudes kantat: "Ihr lieben Christen" för bassolo, kör, orkester och basso continuo. Kraft spelade så till sist på den gamla orgeln Buxtehudes Preludium och fuga i fissa-moll och N. Bruhns' (elev till B.) Prel. och fuga i G-dur.

Som helhetsomdöme kan sägas, att den "nordisk-tyska orgelveckan" var mycket givande och särskilt starkt var intrycket av en stor konstnärlig livaktighet i de tyska orgelreformkretsarna, en otillfredsställelse med det gamla, ett sökande efter nya vägar mot nya mål.

Carl E. Rosenquist.

Recensioner.

E. EIDEM: *Vår frälsnings evangelium: Plan för daglig läsning av Nya Testamentet. Diakonistyrrelsens Förlag. 75 öre.* tamentet gjort sig förtjänt av bibelläsarnas tacksamhet. Han bygger på principen att Nya Testamentets heliga skrifter skola läsas under loppet av ett

Professor Eidem har genom sin plan år, men så att evangelierna växla med de övriga skrifterna. Han får därige-

³⁾ Uppförandet av detta Carl Nielsens sista verk fick sin särskilda prägel genom tonsättarens på lördagseftermiddagen inträffade, oväntade bortgång.

nom fram en uppdelning i fyra bibel-läsningkvartal, som inledes med ett evangelium vilket följes av med evangeliet samhörande skrifter. På juldagen begynnes med Matteusevangeliet; vid midsommar med Lukasevangeliet. Till de nytestamentliga läsningar är för varje dag fogat några "Introitusord" ur Gamla Testamentet. — In alles: en värdefull gåva till allvarliga bibelläsare.

A. A.

J. H. ROMAN: *Sinfonia di chiesa*, bearb. för orgel av Patrik Vretblad, Stockholm, Elkan & Schildknecht, Emil Carelius. Pris kr. 1: 50.

Den svenska orgellitteraturen har med detta verk erhållit ett värdefullt

tillskott. Patrik Vretblad, som under många år nedlagt ett outtröttligt arbete på att göra svensken Roman känd och uppskattad av oss, sena tiders barn, har återigen givit oss en påminnelse om honom. Johan Helmich Roman (1694—1758), "den svenska musikens fader" och hans ädla, gedigna konst förtjänar obetingat att räddas ur glömskan. Det nu föreliggande stycket är i en sats och har den tidstypiska tredelade formen largo — allegro — adagio. Den klassiskt klara, melodiösa polyfonien och de av händelsk grandezza präglade långsammare partierna göra sig utmärkt för orgel och erbjuda måttliga svårigheter för spelaren. Sällan har ett stycke bättre förtjänat en rekommendation.

O. O.

Meddelanden.

Växjö stifts organist- och kantorsförening har genom ordföranden, kantor Amos Svensson, uppvaktat stiftets biskop med följande hemställan:

Då vid högmässan i de flesta församlingar inom stiftet den från gudstjänstlig synpunkt högst olämpliga anordningen torde vara rådande, att profana kungörelser uppläsas omedelbart efter sista psalmen, uttalar Växjö stifts organist- och kantorsförening såsom sin åsikt, att postludiet må få sin plats närmast efter sista psalmen och såvitt möjligt utgöra en musikalisk avslutning av gudstjänsten. Därvid bör församlingen på lämpligt sätt förstås sitta kvar under detsamma utförande. Detta sålunda, att prästmännen i respektive församlingar framhålla för menigheten, att avslutningsmusiken, såsom i viss mån hörande till mässan, bör avhöras under stillasittande. De profana kungörelserna böra givetvis få sin plats först efter postludiet.

Biskop Reuterskiöld anbefaller, att denna behjärtansvärda hemställan behandlas och länder till den åtgärd,

som med hänsyn till de olika förhållandena inom varje församling må finnas lämplig.

På grund av bristande utrymme måste en uppsats om den nyligen bortgångne Peter Wagner av docent C. A. Moberg och en annan av kyrkoherde F. M. Allard om kyrkosångsdagar i Oslo stå över till nästa nummer.

Från Finland meddelas att kyrkosångsutskottet den 7—11 december ordnar några kyrkomusikdagar i Helsingfors avsedda för landets svenska präster och kyrkomusiker för att ge dem tillfälle att gemensamt överlägga i aktuella kyrkomusikaliska och liturgiska spörsmål. Följande ämnen skola behandlas: Sångundervisningen i skriftskolan. De kyrkliga kasualhögtiderna. Tidedgården. Församlingssången. Den gregorianska melodins tillämpning i våra dagar. Den kyrkliga körsången. Vår högmässa och dess enhetliga utförande i våra olika församlingar. Körteknik och dirigeringskonst. Därjämte förekomma övningar i liturgisk sång och läsning.